

idet vi jo skal være færdige i Morgen. Hvis vi nu foretager Ændringer i Lovforslaget, vil Lovforslaget vanskeligt kunne komme igennem. Jeg vil derfor slutte med de bedste Ønsker for dets Fremme.

Rambusch: Som den højtærede Minister allerede saa stærkt har peget paa, er der den Ulempe ved det foreliggende Lovforslag, at det nødvendiggør en saa betydelig Opstemning, at der derved skabes en ny Sø paa ca. 600 ha eller, som den sidste ærede Taler sagde, omtrent 1,000 Tdr. Land, og det netop i disse Tider, hvor man rundt om ellers, hvad der ogsaa er nævnt Eksempler paa, stræber hen til at blive af med Opstemninger. Det er jo ikke saa faa Steder, Beboerne har søgt at købe Møllere ud for at kunne sænke Vandstanden. Det opstemmede Vand skaber jo sure Enge, og hvor man kan faa Vandstanden sænket, faar man sundere og langt bedre Enge. I dette Tilfælde gaar man den absolut modsatte Vej. Og det er ikke alene disse 1,000 Tdr. Land, der bliver lavet om til Sø, men det ovenfor liggende Areal, baade langs Hovedløbet og langs Tilløbene, vil komme til at lide under den højere Vandstand. Rimeligvis vil betydelige Engstrækninger blive mindre værdifulde end hidtil. Derimod tilstaar jeg, at jeg har saa megen Tillid til mine Kolleger, Ingeniørerne, der laver Opstemningen, at jeg ikke kan dele det ærede kongevalgte Medlems (Bojsen) Frygt for, at Søarealet skulde vise sig at blive dobbelt saa stort som angivet. Man har jo meget omhyggelige Nivellementer af disse Egne. Alene Generalstabskortene maa kunne give det saa nøjagtigt, at man ikke kan være udsat for at begaa saa store Fejl som nævnt. Men det mest pinlige ved Forslaget er, at man ogsaa i en anden Henseende kommer til at gaa mod de Bestræbelser, som der er ofret saa store Summer og saa meget Arbejde paa, baade fra Regeringens og Rigsdagens Side, nemlig for at skabe nye Hjem og inddrage nye Arealer under Dyrkning, under Landbrug, Skovbrug og andet Brug. Ogsaa i den Henseende gaar man her den modsatte Vej. Samtidig med, at man ellers søger at skabe nye Hjem, nedlægges der her 18 Smaahjem, Smaagaarde og Boelssteder, og Befolkningen fordrives fra Hus og Hjem. Det er en meget alvorlig Ulempe. Det vil derfor være interessant at faa at vide, hvorledes de paa-gældende finder sig i at blive flyttet fra deres Hjem. At de faar Erstatning, er slaaet fast, men til hvilken Grad er de tilfredse med Erstatningen, ikke just Erstatningen i Penge, men med det, at de skal vige fra

deres Hjem. Der er kommet mig for Øje Klager, hvor man netop har besværet sig over, at det her drejer sig om frugtbare og for dette Sandagerbrug meget nødvendige og nyttige Arealer, der gaar tabt ved Oversvømmelsen. Fra anden Side paastaas det dog, at det, der bliver oversvømmet, er ufrugtbare og ret værdiløse Sandarealer, og at kun en forholdsvis ringe Brøkdelen er frugtbart Eng- og Moseareal. Men hvis vi kan føle os tilfredsstillede paa de nævnte Punkter, er det foreliggende Forslag i alle andre Henseender netop af den Beskaffenhed, at det lige imødekommer Udviklingens Tarv og gaar ind som et Led i den Udvikling, der allerede er paabegyndt. Der er i de senere Aar vokset frem en Mængde smaa Elektricitetsværker rundt omkring i Landet. Der er stærk Lyst til at bruge elektrisk Lys og Kraft. Men fra de Ingeniørers Side, der særlig har gjort Elektricitetsanlæg til deres Specialitet, er der i vid Udstrækning ydret Frygt for, at disse mindre Elektricitetsværker i Virkeligheden ikke er rentable. Folk i Almindelighed paa Landet er kommet ind paa, at de skal have deres Elektricitet til en vis Pris, og de smaa Værker leverer den til denne Pris. Men det er meget almindeligt befrygtet, at mange af disse smaa Værker, der er beregnede paa Strøm med lav Spænding, ikke kan faa tilstrækkeligt tilovers til, hvad der maa kræves til den fornødne Amortisation af Anlægget. Derfor mener hele den nævnte Kreds af kyndige, at Udviklingen maa gaa i Retning af en yderligere Udvikling af de store Centraler, hvor man udvikler Elektricitet med høj Spænding, og hvorfra man transporterer den med høj Spænding. Det er det, der er blevet muliggjort ved Loven af 19. April 1907. Det er nemlig lettere og billigere at anlægge Ledninger til at føre en vis Strømstyrke under Højspænding end under Lavspænding. Man kan nøjes med meget mindre Ledningsmateriel. Den Udvikling, man mener, der vil foregaa, er da den, at en hel Del af de smaa Elektricitetsværker med lav Spænding vil blive opslugt af de store Overlandscentraler med Højspændingsanlæg. Vi har jo med en vis Misundelse set paa vore Nabolande med deres mægtige Vandkræfter, Elvené og deres store Fald. Hernede har vi kun smaa Floder og ringe Fald. Det er overordentlig meget, at man her kan faa Gudenaåen bragt op til 9 m's Fald, som man venter paa det Sted, hvor Hovedværket skal ligge. Overfor de Betæneligheder, jeg har gjort gældende, vejer det dog betydeligt til, at det er selve Befolkningen gennem dens Hovedkommuner,